גמ' יכול יחלוץ גידין ועצמות ויעלה בשר לגבי מזבח? ת"ל "והקטיר הכהן את הכל" הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו. מאן תנא דשמעת ליה דאמר פירשו ירדו' רבי היא דתניא "והקטיר הכהן את הכל המזבחה" לרבות העצמות והגידין והקרנים והטלפים אפילו פירשו, ואלא מה אני מקיים "ועשית עולותיך הבשר והדם" לומר לך "עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות. רבי אומר כתוב אחד אומר "והקטיר הכהן את הכל המזבחה" ריבה וכתוב אחד אומר "ועשית עולותיך הבשר והדם" מיעט הא כיצד: מחוברין יעלו, פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו: נ] *פירשו (לא יעלו) [וכו']: אמר רבי זירא לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה אבל כלפי מעלה קרובי הוא דאקריבו לעיכול; *ואפילו פירשו? אמר רבה הכי קאמר לא שנו אלא שפירשו לאחר זריקה אבל פירשו קודם זריקה ג] אתאי זריקה ושריתינהו אפי' למעבד מינייהו קתא דסכיני, סבר לה כי הא *דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר "לו יהיה" בעולה ונאמר "לו יהיה" באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה ה] עצמות מותרין, מופני, דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר, "לו יהיה" יתירא כתיב, מתיב רב אדא בר אהבה *עצמות קדשים: לפני זריקה מועלין בהן לאחר זריקה אין מועלין בהן ושל עולה מועלין בהן לעולם *אימא ושל עולה פירשו: לפני זריקה ו] (אין) מועלין בהן, לאחר זריקה מועלין בהן לעולם ופליגא דר"א ז] דא"ר אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין בהם לאחר זריקה לא נהנין ולא מועלין: **מתני'** *וכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר, וכן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר, *איברים שפקעו מעל גבי המזבח: קודם חצות יחזיר ומועלין בהן, לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם. *כשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש מקדש. ח] *כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן כך הכלים מקדשין: **גמ'** ה"ד? ט] אי דאית בהו ממש אפילו לאחר חצות נמי, אי י] דלית בהו ממש אפי' קודם חצות נמי לא? לא צריכא בשרירי

גמ' יכול יחלוץ · מלוה מוטלת עליו : **מאן שמעת ליה כו'** · ומתני' אליביה אתיא : **כלפי מטה** · דרך ירידה ומתרחקי מן המערכה : **כלפי מעלה** · לצד המערכה אין זו פרישות אלא קריבה אצל העיכול של אש : **ואפי' פירשו** · י] נראה בעיני שחסר מן הגירסא ולמאי דגרס ה"פ ואפי' פירשו בתמיה והא מחוברין יעלו הוא תורה אור דקאמר : **לא שנו** · דקאמר פירשו ירדו ומיהו איתנהו בכלל קדשים אלא שפירשו לאחר זריקה דכיון דבשעת זריקה מחוברים הוו יא] קבעתן זריקה למזבח וכי פירשו הוו להו קדשים פסולין: **אבל פירשו לפני זריקה** · דבשעת זריקה לאו בני מזבח היו אתאי זריקה ושריתינהו להדיוט : **למיעבד קתא דסכיני** · כי היכי דשריא בשר לגבי מזבח דלהכי קאי קשריא נמי עצמות למאי דקיימי והיינו הנאת כהנים כרבי ישמעאל : **לו יהיה בעולה** · עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונאמר "לו יהיה" באשם "כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן [וגו'] לו יהיה: **מה אשם עצמותיו מותרין** · שהרי אף בשרו מותר ואי משום טהר דבשריפה לא שייך טהר אלא במידי דבר אכילה כדכתיב (ויקרא ז) והנותר מבשר הזבח וגו' : **לו יהיה** · יתירא הוא דמלי למיכתב עור העולה אשר הקריב לכהן יב] (לו) יהיה (למה לי): **עצמות קדשים הנאכלין** · כגון חטאת ואשם מועלין בהן דאין כאן שעת היתר לכהנים : **ופליגא דר"א** · אדרבה : **פירשו לפני זריקה מועלין בהן לעולם** · דכיון דפירשו איגהו לאו בני הקטרה נינהו לא אהני להו זריקה ובאיסורייהו קיימי : **פירשו לאחר זריקה לא נהנין** · מדרבנן ולא מועלין כרבי ישמעאל דגמר מלו יהיה דאשם ואשם פירשו לאחר זריקה הוא דבהדי בשר יג] איסתרו בזריקה לכהנים: **מתני' וכולן** · יד] (הנך) פסולין שעלו דתנן בהן לא ירדו, בין עצמות וגידים שהעלן מחובר ועכלתן האש : **שפקעו מעל המזבח** · לארץ : **לא יחזיר** · א"צ להחזיר : **קודם חצות יחזיר** · בגמרא מפרש טעמא : **ומועלין בהן** · דאכתי בני מזבח נינהו : **ואין מועלין בהן** · דכיון דהוו להו כמעוכלין כדמפרש בגמרא הוו להו דבר שנעשית מצותו ואין מועלין בו : **גמ'** טו] **אי דלית בהו ממש** · שנשרפו כולן טז] :

מאן שמעת ליה דאמר פירשו ירדו רבי היא · ופי' רש"י ומתני' אליביה אתיא ור"י פי' כרבנן דוקא היא דמדקתני לא יעלו משמע דאם עלו לא ירדו והא דאמרי רבנן והקטיר לרבות כו' ואפי' פירשו היינו פירשו ועודם על גבי המזבח והא דלא מוקי מיעוטא דועשית עולותיך הבשר והדם בירדו למטה משום דניחא ליה למנקט רבותא דאפי' בעודם ע"ג המזבח ממעט עיכולי גידים וה"ה דממעטי בלא עיכול אם ירדו למטה ופירשו: **עיכולי** עולה אתה מחזיר כו' · ולעיל בריש פירקין (דף פג:) דאיצטריך לרבויי פוקעין מהעולה היינו משום דמהכא לא ידעי אלא בעודם על המזבח אבל למטה לא אי נמי כי היכי דלא נפקא ליה מאשר תאכל האש (ויקרא ו) משום דאיצטריך למעוטי עיכולי קטורת הכי נמי מקרא דהכא כיון דאיצטריך למעוטי עיכולי גידים ולית ליה הא דקאמר לעיל לאו ממילא שמעינן ליה והא דאיצטריך תרי קראי חד למעוטי קטרת וחד למעוטי גידים משום דאי מקרא דאשר תאכל האש לא הוה ממעטי' אלא עיכולי [קטורת] דליתיה על המזבח החיצון אבל עיכולי גידים לא ואי מקרא דהכא לא ממעטי' קטורת דבר הקרבה הוא דומיא דבשר ודם הלכך צריכי : **לא** שנו אלא שפירשו כלפי מטה · פי' לצד חוץ אבל כלפי מעלה פי' לצד המערכה כך גירס' הקונטרס ובברייתא קאי ויש ספרים דגרסי פירשו לא יעלו ואמתני' קאי ולא יז] נהירא דמה שייך ביה קריבה לעיכול כיון שהוא למטה בקרקע *ועוד דבתר (א) הכי שקיל וטרי בפירושא דברייתא ומ"ט אפסקיה : **אתיא** זריקה ושריתינהו אפילו למיעבד בהו קתא דסכיני · והא דאמר פ' ראוהו ב"ד (ר"ה דף כח·) שופר של עולה לא יתקע פירש רבינו יח] דאיירי שהפרישו לדמי עולה וכן של שלמים שהפרישו לדמי שלמים ודמי שלמים אין בהם מעילה כדאמרינן בפסחים פר' שני (דף כו:) הכא בבעלי שלמים עסקינן* מיהו לא ידענא מאי טעמא אפקי' ממשמעותיה לאוקומה בדמים דהא איכא לאוקומה בפירש מחיים או פירש קודם זריקה כל זמן שלא נזרק הדם אבל פירש לאחר זריקה לא מצי לאוקמה דבשלמים אין חילוק *ואם זריקה מתרת בפירש מחיים ה"ה יט] במחוסר נמי כמו שמתרת הבשר דמ"ש ואם כן לתקוע נמי שרי · נ"ל : **מה** אשם עצמותיו מותרין · פי' בקונטרס שהרי אף בשרו מותר כל שכן עצמותיו והוא עצמו הקשה על פירוש זה לקמן פרק דם חטאת (דף צח·) כ] דאמר מהיקישא דזאת התורה מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין (ולא) ונפיק מלו יהיה (*דעולה) ופירש דמק"ו דבשר לא נפקי עצמות דאיכא למימר דלא התיר הכתוב אלא בשר הראוי לאכילה וא"כ על כרחין הא דפשיטא ליה באשם הייטו משום דכתיב לו יהיה והא דנקט אשם טפי מחטאת אע"ג דבההוא קרא נמי כתיב חטאת דכתיב כחטאת כאשם תורה אחת להם לכהן אשר יכפר בו לו יהיה משום דעיקרא דקרא באשם נקטיה ועוד דלו יהיה כתיב לשון יחיד ואיכא לאוקומה באשם דסלק מיניה ומהיקשא דלקמן לא נפקא עולה כיון דאיכא לאוקומה בדברים הנאכלים דומיא דאשם, ומיהו יש להסתפק למה לי ג"ש בעולה הא בגופיה נמי כתיב לו יהיה ומאי לדרוש למישרי עצמות ושמא היא מוקמינא ליה לדרשא אחריתי : **ופליגא** דר' אלעזר דא"ר אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין בהן לעולם · כך גרסת הקונט' ויש ספרים שגורסין מועלין בהם עד זריקה ולהאי גרסא סיפא דמילתא הוא דפליגא דקאמר דלאחר זריקה לא נהנין ולא מועלין וא"ת לרבנן דאית להו דאפי' פירשו יעלו אמאי אין מועלין וי"ל דהייטו פירשו קודם זריקה כא] אבל לאחר זריקה התירתם זריקה אם פירשו אי נמי לפי' ר' יצחק דלעיל אפי' פירשו לאחר זריקה וכגון שפירשו למטה דהא מילתיה דרבנן מיתוקמא בעודם על המזבח כב] וא"ת דבמסכת תרומות (פי"א מ"ה) אמרי' גרעיני תרומה בזמן שמכניסן אסורין השליכן מותרין וכן עצמות קדשים בזמן שמכניסן אסורין השליכן מותרין כג] ופירש רבינו דהתם מיירי בעצמות קדשים הנאכלים דומיא דתרומה ויש עליהם עדיין בשר וקאמר דאם מכניסן ומצניען א"כ הוא מחשבן ואכתי שם קדשים עליהן ואסורין אבל משליכן בטל שם אוכל מינייהו וכן גרעיני תרומה מיירי שיש עליהם אוכל ומיפרשא בענין זה : **וכולן** שפקעו מע"ג המזבח כו' · פירש בקונטרס דקאי בין אפסולין בין אגידים ועצמות ולפירושו הא דקתני במתני' לא יחזיר ובגמ' אמרינן דמשלה בהם האור יעלו איכא למימר דפקעו דמתני' היינו לאחר שנתעכלו קצת דומיא דאברים שפקעו דמתני' דמוקמינן בגמרא בשרירי אבל משלה בהם האור היינו משלה בהם האור פורתא ולא נעשה מצותן ולכך יחזירו ומיהו לפי מה שפירש בקונטרס לא יחזיר אין צריך להחזיר לא קשה מידי דאיכא למימר דיעלו דקאמר היינו אם ירצה אבל אין חובה להעלותם ועוד י"ל דפקעו היינו דפקעו מאליהן וירדו יעלו יש במשמע שהורידן ויש לחלק בין מאליהן לע"י אחרים כעין ההיא דטרף בקלפי (יומא מו:) המוריד גחלת מע"ג המזבח וכבה חייב משום דלא אתקיה ממלותה אלמא יכול להעלותה וכי פקעה תנן במתניתין דלא יחזיר ואין מועלין בה ואם הייטו מפרשים דטלן לא קאי אפסולין לא הייטו מתרלים בזה כלום דמכל מקום הוה קשה למאן דמתני לה אסיפא :

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ג :

כז ב ג מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה יב :

כח ד ה מיי' פ"ו מהל' מעה"ק הלכה ג :

כט ו מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה יב יג :

ל ז ח מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה יח :

לא ט מיי' פ"ו מהל' מעה"ק הלכה ג :

רש"ק גורס אליבא דתוס' פירשו אפי' כו' וכוא פיסקא

עיין רש"ק

[וע"ע תוספות בכורות כו. ד"ה הפולם]

נ"א דאם זריקה מתרת בפירש מחיים ה"ה במחובר נמי כו' נ"ק

מסורת הש"ס

ג' שיטות

*עי' תוס' ד"ה מאן דהיינו בעודם על גבי המזבח

נ"ל פירשו ירדו רש"ק ועי' נ"ק דגרס פירשו אפילו הן בראש המזבח ירדו אר"ז ל"ש כו' מעלה אפילו פירשו קרובי כו' פירשו לא יעלו אמר רבה

לקמן קג:

תוספ' דמעילה פ"א ע"ש

נ"א עד שעת זריקה

נ"א מיתה ושל עולה פרשו לפני זריקה מועלין בהן עד שעת זריקה לאחר כו' נ"ק

מעילה ט:

יומא כ.

נ"ל דבאשם וע"ש בדף לח ע"א ברש"י ד"ה אף כל בסוף העמוד ובתוס' ד"ה מה אשם כו'

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה לא שנו וכו' ועוד דבתר הכי שקיל נ"ב דברי התוס' אלו קשים הבנה מ"ש דבתר הכי שקיל כו' ומשמע מדבריהם [שאין ר"ל מ"ש] בגמ' ואפי' פירשו אמתניתין דהיינו דואפילו פירשו בלשון קושיא כדפרש"י אלא [היא כמו פיסקא] ואאפילו פירשו דקאמרי בברייתא קאי דסברו רבנן אפילו פירשו [יעלו ועל זה] אמר רבה ל"ש דקדישו אלא שפירשו כו' ודלא כפרש"י וכן עיקר דרש"י דחק ס"ע לפרש פירשו בלשון בתמיה ואינו מוכרח כלל וכן מבואר בילקוט וכן בכסף משנה משמע דלא גרים הכי קאמר אלא ה"ג אמר רבה לא שנו כו' וק"ל :

שיטה מקובצת

א] רבי היא פ"ה דקאי נמי אמתני' והאי דקאמר פירשו לא יעלו לאו דוקא דה"נ ר"ל דאם עלו אחר שפירשו דירדו ולא נהירא דאדרבה היה לו להשמיענו דירדו דהוי חידוש יותר ומשילא הוי ידעינן דלא יעלו ועוד דבמסכת חולין מייתי לה ולא קאמר הא מני רבי היא אלא (מן) [על] הברייתא לכך נראה דלא קאי אלא על הברייתא אבל מתני' אתיא כרבנן ולא יעלו דוקא אבל אם עלו אפילו אחר שפירשו לא ירדו וא"ת מנא להו לרבנן הני דמתני' דאם פירשו לא יעלו י"ל דנפקא להו מהבשר והדם וא"ת ולמה לי למימר (תני) הכי עיכולי עולה כו' לשמעינן בהני דמתני' דלא יעלו וי"ל דחידוש הוא יותר לומר דאינו מעלה עיכולי גידים ועצמות אע"פ שהן בראשו של מזבח וא"ת מנלן הא אפיקתיה הבשר והדם לצמר שבראשי הכבשים כו' לומר דפירשו לא יעלו י"ל דתרתי ש"מ דיש לנו להשוות מעוכלין בראשו של מזבח כמו צמר שבראשי הכבשים(א) למטה וכולהו לטפה כלומר קודם שעלו ומורי פי' דקאי נמי למתני' וא"ת אמאי לא קאמר ירדו וי"ל דאגב דקאמר מחוברין כו' קאמר נמי פירשו לא יעלו אבל ה"ה דאם עלו ירדו · מהר"פ : ב] ירדו אמר מר פירשו ירדו אמר ר"ז כו' : ג] עיין בהשמטות בסוף המסכת : ד] ושריתינהו' עיין ברש"י במנחות (דף פג ע"א): ה] עולה עצמותיו מותרין וכו': לאחר זריקה כו' לחנם נקט אין מועלין בהן דבדבר פשוט הוא שהרי הבשר מותר אף באכילה אלא אגב דנקט קודם זריקה מועלין נקט לאחר זריקה אין מועלין : ו] זריקה מועלין בהן עד שעת זריקה לאחר ותיבת אין נמחק : ז] דר"א' עיין בתוס' בכורות (דף כו): ח] מקדש את הראוי לו כשם : ט] עיין בהשמטות בסוף המסכת : י] פירשו ס"א כלומר אמר מר במילתיה דת"ק לרבות עצמות וגידין ואפילו פירשו אמר רבה לא שנו דאמרי רבנן פירשו יעלו אלא כו' ול"ג הכי קאמר : יא] הוו קבעתן זריקה: יב] לכהן יהיה ותיבת לו נמחק ותיבות למה לי ל"ש : יג] בשר מישתרו : יד] בין פסולין ותיבת הנך ל"ש ונמחק : טו] מה"ד אי דאית בהו ממש שבשרן ניכר הס"ד ומה"ד אפילו לאחר חצות נמי דבשר היכי הוי עיכול הס"ד ומה"ד אי דלית : טז] כולן ס"א אפילו קודם חצות נמי לא יחזיר וה"ה דאין מועלין בהן אם פקע למטה דהשתא לא חזי לא לתרומת [הדשן] דלאו דשן הוא ולא (להוצאה) [להקטרה]: יז] נהירא דא"כ מאי קאמר לא שנו כו' לעולם הוא כלפי מטה ועדיין לא עלו · מהר"פ : יח] דאיירי עיין בתוס' בכורות (דף כו) : יט] במחובר נמי : כ] חטאת דגמר מהיקשא אות א' נמחק : כא] אבל אם פירשו לאחר זריקה התרתה זריקה לא יעלו אם פירשו : כב] המזבח תימה דבמסכת חולין כו': כג] מותרין ובמאי עסקינן אי לפני זריקה כולהו אסירי ואפילו מעילה איכא בקדשי קדשים ואי לאחר זריקה לרבה כולהו שרי ולר"א של עולה כולם אסור ושל אשם וחטאת מותרין ופי' רבינו כו' :

א) נראה דצ"ל כמו צמר שבראשי הכבשים וכו' למטה · כלומר קודם שעלו וכו' ·

והרים

נושא
השפעת זריקת הדם
על עצמות קדשים
שפירשו:
א- קודם זריקה
ב- לאחר זריקה

מבנה
מח' רבה ור"א
בעצמות שפירשו

פירשו:	לפני זריקה	אחרי זריקה
רבה	מותר להדיוט	עדיין בקדושתן
ר"א	מועלין בהן	אין מועלין בהן

נושא
בירור מה מצבם של
אותם איברים שפקעו
מעל המזבח קודם/אחר
חצות